

436

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 2 kwietnia 2007 r.

w sprawie szczegółowych sposobów postępowania przy zwalczaniu i zapobieganiu rozprzestrzenianiu się bakterii *Ralstonia solanacearum*²⁾

Na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe sposoby postępowania przy zwalczaniu i zapobieganiu rozprzestrzenianiu się bakterii *Ralstonia solanacearum*, będącej czynnikiem wywołującym szluzaka, w tym:

- 1) metody zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się tej bakterii;
- 2) metody wykrywania i identyfikacji tej bakterii;
- 3) sposób wyznaczania stref, w których powinny być stosowane środki w celu zwalczania lub zapobiegania rozprzestrzenianiu się tej bakterii;
- 4) warunki prowadzenia produkcji, obrotu, przemieszczania, przechowywania, nabywania lub zbywania roślin ziemniaka, roślin pomidora oraz innych roślin żywicielskich tej bakterii.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) sadzenie — każdą czynność mającą na celu umieszczenie roślin w podłożu w sposób umożliwiający ich wzrost, reprodukcję lub rozmnożenie;
- 2) miejsce produkcji — gospodarstwo rolne albo jego część będąca wyodrębnioną jednostką produkcyjną albo kilka gospodarstw będących zorganizowaną całością produkcyjną.

§ 3. 1. Kontrolni mającej na celu sprawdzenie występowania bakterii *Ralstonia solanacearum*, zwanej dalej „urzędową kontrolą”, podlegają:

- 1) rośliny ziemniaka (*Solanum tuberosum*), w tym bulwy, z wyłączeniem nasion;

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 131, poz. 915 oraz z 2007 r. Nr 38, poz. 244).

²⁾ Przepisy rozporządzenia wdrażają postanowienia dyrektywy Rady 98/57/WE z dnia 20 lipca 1998 r. w sprawie kontroli organizmu *Ralstonia solanacearum* (Smith), Yabuuchi i wsp. (Dz. Urz. WE L 235 z 21.08.1998, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 23, str. 375), zmienionej dyrektywą Komisji 2006/63/WE z dnia 14 lipca 2006 r. zmieniającą załączniki II—VII do dyrektywy Rady 98/57/WE w sprawie kontroli organizmu *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. (Dz. Urz. UE L 206 z 27.07.2006, str. 36).

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1362 oraz z 2006 r. Nr 92, poz. 639, Nr 170, poz. 1217 i Nr 171, poz. 1225.

- 2) rośliny pomidora (*Lycopersicon esculentum*), z wyłączeniem owoców i nasion.

2. Urzędowe kontrole wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa, zwany dalej „wojewódzkim inspektorem”, przeprowadza regularnie w zakresie i terminie uwzględniających systemy produkcji roślin ziemniaka lub pomidora, biologię bakterii *Ralstonia solanacearum* oraz wiedzę naukową w tej dziedzinie.

3. Urzędowe kontrole obejmują w przypadku:

- 1) roślin ziemniaka:
  - a) ocenę organoleptyczną roślin w czasie wegetacji,
  - b) ocenę organoleptyczną bulw ziemniaków po ich przekrojeniu, w czasie wegetacji lub przechowywania,
  - c) pobieranie prób materiału siewnego (sadzenia-ków) ziemniaka, zwanego dalej „sadzeniakami ziemniaka”, a także bulw ziemniaka innych niż sadzeniaki ziemniaka, oraz przeprowadzanie badań laboratoryjnych;
- 2) roślin pomidora — ocenę organoleptyczną przynajmniej tych roślin, które są przeznaczone do sadzenia przez podmioty zarobkowo zajmujące się produkcją pomidorów.

§ 4. 1. Urzędowej kontroli mogą podlegać także:

- 1) rośliny żywicielskie bakterii *Ralstonia solanacearum* inne niż wymienione w § 3 ust. 1, w tym dziko rosnące rośliny z rodziny psiankowatych;
- 2) wody powierzchniowe wykorzystywane do nawadniania, zraszania lub opryskiwania roślin wymienionych w § 3 ust. 1;
- 3) płynne resztki powstające w czasie przemysłowego przetwarzania roślin wymienionych w § 3 ust. 1 lub powstające w miejscach ich pakowania, wykorzystywane do nawadniania, zraszania lub opryskiwania tych roślin;
- 4) podłoża uprawowe i gleba oraz stałe resztki powstające w czasie przemysłowego przetwarzania roślin wymienionych w § 3 ust. 1 lub powstające w miejscach ich pakowania.

2. Urzędowe kontrole, o których mowa w ust. 1, wojewódzki inspektor przeprowadza w sposób ukierunkowany, uwzględniając stopień ryzyka rozprzestrzeniania się bakterii *Ralstonia solanacearum*.

3. Urzędowe kontrole, o których mowa w ust. 1, obejmują w przypadku:

- 1) roślin, o których mowa w ust. 1 pkt 1:
  - a) ocenę organoleptyczną,
  - b) pobieranie prób i przeprowadzanie badań laboratoryjnych;
- 2) wód powierzchniowych, płynnych resztek, podłoży uprawowych i gleby oraz stałych resztek, o których mowa w ust. 1 pkt 2—4 — pobieranie prób i przeprowadzanie badań laboratoryjnych.

§ 5. W przypadku podejrzenia wystąpienia bakterii *Ralstonia solanacearum* wojewódzki inspektor pobiera próby i przeprowadza badania laboratoryjne roślin ziemniaka, roślin pomidora lub innych roślin żywicielskich tej bakterii, wód powierzchniowych, płynnych lub stałych resztek powstających w czasie przemysłowego przetwarzania tych roślin lub w miejscach ich pakowania, lub podłoży uprawowych, lub gleby.

§ 6. Badania laboratoryjne, o których mowa w § 3 ust. 3 pkt 1 lit. c, w § 4 ust. 3 pkt 1 lit. b i pkt 2 oraz w § 5, wojewódzki inspektor przeprowadza z zastosowaniem metod diagnozowania, wykrywania i identyfikacji bakterii *Ralstonia solanacearum* określonych w załączniku nr II do dyrektywy Rady 98/57/WE z dnia 20 lipca 1998 r. w sprawie kontroli organizmu *Ralstonia solanacearum* (Smith), Yabuuchi i wsp. (Dz. Urz. WE L 235 z 21.08.1998, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 23, str. 375), zmienionej dyrektywą Komisji 2006/63/WE z dnia 14 lipca 2006 r. zmieniającą załączniki II—VII do dyrektywy Rady 98/57/WE w sprawie kontroli organizmu *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. (Dz. Urz. UE L 206 z 27.07.2006, str. 36).

§ 7. 1. Jeżeli zostaną pobrane próby do badań laboratoryjnych, o których mowa w § 6, do czasu uzyskania wyników tych badań:

- 1) nie przemieszcza się bulw ziemniaka lub roślin pochodzących ze wszystkich upraw, partii roślin lub przesyłek, z których pobrano próby do badań laboratoryjnych, chyba że przemieszczanie to odbywa się pod nadzorem wojewódzkiego inspektora i nie istnieje ryzyko rozprzestrzenienia się bakterii *Ralstonia solanacearum*;
- 2) bulwy ziemniaka lub rośliny, o których mowa w pkt 1, nie mogą być przeznaczone do sadzenia i nie mogą być w czasie zbioru, transportu lub przechowywania mieszane z innymi partiami bulw ziemniaka lub roślin;
- 3) wojewódzki inspektor:
  - a) zabezpiecza i przechowuje:
    - wszystkie bulwy ziemniaka lub, jeżeli jest to możliwe, wszystkie rośliny, które zostały użyte do badań laboratoryjnych,
    - ekstrakt lub inny materiał przygotowany do badań laboratoryjnych, pozostały po przeprowadzeniu tych badań,
    - dokumentację dotyczącą pobrania próby i badań laboratoryjnych,

- b) jeżeli istnieje podejrzenie występowania bakterii *Ralstonia solanacearum*, w szczególności podejmuje czynności mające na celu wykrycie źródła prawdopodobnego porażenia.

2. Bulwy, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lit. a tირet pierwsze, zabezpiecza się i przechowuje w sposób umożliwiający wykonanie oceny tożsamości odmianowej.

§ 8. 1. Jeżeli w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych zostanie potwierdzone występowanie bakterii *Ralstonia solanacearum*, wojewódzki inspektor, co najmniej przez miesiąc od dnia powiadomienia o tym Komisji Europejskiej, zabezpiecza i przechowuje:

- 1) bulwy ziemniaka, rośliny, ekstrakt lub inny materiał, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 3 lit. a tირet pierwsze i drugie;
- 2) dokumentację, o której mowa w § 7 ust. 1 pkt 3 lit. a tირet trzecie;
- 3) próbę porażonego materiału roślinnego pomidora lub oberżyny, zainokulowanego ekstraktem z porażonych bulw ziemniaka lub roślin, jeżeli to możliwe;
- 4) wyizolowaną kulturę bakterii *Ralstonia solanacearum*.

2. Wojewódzki inspektor, jeżeli w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych zostanie potwierdzone występowanie bakterii *Ralstonia solanacearum* w próbie:

- 1) roślin, o których mowa w § 3 ust. 1:
  - a) uznaje za:
    - porażone rośliny, przesytkę lub partię roślin, z których pobrano próby do badań laboratoryjnych,
    - porażone pola, miejsca uprawy pod osłonami i miejsca produkcji, w których są lub były uprawiane rośliny uznane za porażone,
    - skażone maszyny, urządzenia, pojazdy, pojemniki, magazyny lub ich części, materiały używane do pakowania i inne przedmioty, które miały kontakt z roślinami ziemniaka lub pomidora uznanymi za porażone,
  - b) ustala:
    - zasięg i pierwotne źródło porażenia oraz przeprowadza badania laboratoryjne przynajmniej spokrewnionych klonalnie sadześniaków ziemniaka,
    - zasięg prawdopodobnego porażenia, biorąc pod uwagę kontakt z roślinami ziemniaka lub pomidora uznanymi za porażone, przed zbiorami lub po zbiorach, kontakt z porażonym polem, miejscem uprawy pod osłonami lub miejscem produkcji, o których mowa w lit. a tირet drugie, oraz kontakt ze skażonymi maszynami, urządzeniami, pojazdami, pojemnikami, magazynami lub ich częściami lub materiałami używanymi do pakowania, o których mowa w lit. a tირet trzecie, inne powiązania produkcyjne z roślinami uznanymi za porażone, w tym poprzez nawadnianie, zrasza-

- nie lub opryskiwanie roślin, a także pokrewnieństwo klonalne z roślinami uznanymi za porażone,
- zasięg możliwego rozprzestrzenienia się bakterii *Ralstonia solanacearum*,
  - strefę, w której będą podejmowane działania w celu zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się tej bakterii, zwaną dalej „strefą zagrożenia”, na podstawie stwierdzonego porażenia, skażenia, zasięgu prawdopodobnego porażenia i zasięgu możliwego rozprzestrzenienia się bakterii *Ralstonia solanacearum*;
- 2) uprawnych roślin żywicielskich bakterii *Ralstonia solanacearum*; innych niż wymienione w § 3 ust. 1, jeżeli uprawa roślin ziemniaka lub pomidora została uznana za zagrożoną przez tę bakterię:
- a) uznaje za porażone rośliny żywicielskie bakterii *Ralstonia solanacearum*, z których pobrano próby do badań laboratoryjnych,
  - b) ustala:
    - zasięg i pierwotne źródło porażenia oraz przeprowadza badania laboratoryjne przynajmniej wszystkich spokrewnionych klonalnie roślin żywicielskich bakterii *Ralstonia solanacearum*,
    - zasięg prawdopodobnego porażenia i zasięg możliwego rozprzestrzenienia się bakterii *Ralstonia solanacearum* oraz wyznacza strefę zagrożenia, biorąc pod uwagę powiązania produkcyjne roślin uznanych za porażone z uprawami roślin ziemniaka lub pomidora;
- 3) wód powierzchniowych, płynnych resztek powstających w czasie przemysłowego przetwarzania roślin ziemniaka lub pomidora lub w miejscach ich pakowania, lub dziko rosnących roślin z rodziny psiankowatych, jeżeli uprawa roślin ziemniaka lub pomidora została uznana za zagrożoną przez bakterię *Ralstonia solanacearum* w związku z nawadnianiem, zraszaniem, opryskiwaniem lub zalewaniem wodami powierzchniowymi:
- a) pobiera próby wód powierzchniowych oraz dziko rosnących roślin z rodziny psiankowatych w celu ustalenia zasięgu skażenia,
  - b) uznaje za skażone wody powierzchniowe, z których pobrano próby do badań laboratoryjnych,
  - c) ustala zasięg prawdopodobnego porażenia i możliwego rozprzestrzenienia się bakterii *Ralstonia solanacearum* oraz strefę zagrożenia.
- § 9. Wojewódzki inspektor ustalając zasięg i pierwotne źródło porażenia, uwzględnia:
- 1) miejsca produkcji, w których są lub były:
    - a) uprawiane:
      - rośliny ziemniaka spokrewnione klonalnie z roślinami ziemniaka uznanymi za porażone,
      - rośliny pomidora pochodzące z tego samego źródła, w szczególności wyprodukowane w tym samym miejscu produkcji lub przez tego samego producenta co rośliny pomidora uznane za porażone,
    - rośliny ziemniaka lub pomidora, które zostały poddane nadzorowi wojewódzkiego inspektora, ze względu na podejrzenie wystąpienia bakterii *Ralstonia solanacearum*,
    - rośliny ziemniaka spokrewnione klonalnie z roślinami ziemniaka uprawianymi w miejscach produkcji uznanych za porażone,
    - rośliny ziemniaka lub pomidora, położone w sąsiedztwie miejsc produkcji uznanych za porażone, w tym miejsca produkcji, w których jest lub był wspólnie używany sprzęt lub urządzenia wykorzystywane przy produkcji,
  - b) wykorzystywane do nawadniania, zraszania lub opryskiwania roślin wody powierzchniowe pochodzące ze źródła:
    - które zostało uznane za skażone lub podejrzane o skażenie bakterią *Ralstonia solanacearum*,
    - z którego wody były wykorzystywane do nawadniania, zraszania lub opryskiwania roślin w miejscach produkcji uznanych za porażone lub podejrzane o porażenie przez bakterię *Ralstonia solanacearum*;
- 2) miejsca produkcji, które są lub były zalewane przez wody powierzchniowe uznane za skażone lub podejrzane o skażenie bakterią *Ralstonia solanacearum*;
- 3) wody powierzchniowe, które są lub były wykorzystywane do nawadniania, zraszania lub opryskiwania roślin w miejscach produkcji uznanych za porażone, lub które zalewają lub zalewały takie miejsca produkcji.
- § 10. Wojewódzki inspektor ustalając zasięg prawdopodobnego porażenia, uwzględnia:
- 1) rośliny, o których mowa w § 3 ust. 1, uprawiane w miejscu produkcji uznanym za porażone, pomimo uzyskania negatywnych wyników badań laboratoryjnych na obecność bakterii *Ralstonia solanacearum*;
  - 2) miejsca produkcji, z którymi miały kontakt rośliny ziemniaka lub pomidora uznane za porażone, w tym miejsca produkcji, w których jest lub był wspólnie używany sprzęt lub urządzenia wykorzystywane przy produkcji;
  - 3) rośliny ziemniaka lub pomidora uprawiane w miejscach produkcji, o których mowa w pkt 2, pomimo uzyskania negatywnych wyników badań laboratoryjnych na obecność bakterii *Ralstonia solanacearum*;
  - 4) rośliny ziemniaka lub pomidora znajdujące się w miejscach produkcji, o których mowa w pkt 1 lub 2, w okresie, w którym rośliny ziemniaka lub pomidora, uznane za porażone, znajdowały się w miejscach produkcji uznanych za porażone, pomimo uzyskania negatywnych wyników badań laboratoryjnych na obecność bakterii *Ralstonia solanacearum*;

- 5) miejsca przechowywania roślin ziemniaka lub pomidora pochodzących z miejsc produkcji, o których mowa w pkt 1 lub 2;
- 6) maszyny, urządzenia, pojazdy, pojemniki, magazyny lub ich części, materiały używane do pakowania i inne przedmioty, które mogły mieć kontakt z roślinami ziemniaka lub pomidora uznanymi za porażone;
- 7) rośliny ziemniaka lub pomidora przechowywane w magazynach lub ich częściach, o których mowa w pkt 6, lub mające kontakt z jakimkolwiek obiektami lub przedmiotami, o których mowa w pkt 6, przed ich oczyszczeniem i zdezynfekowaniem, pomimo uzyskania negatywnych wyników badań laboratoryjnych na obecność bakterii *Ralstonia solanacearum*;
- 8) rośliny, w tym bulwy ziemniaka pochodzące z tego samego rozmnożenia klonalnego lub rośliny pomidora pochodzące z tego samego źródła, w szczególności wyprodukowane w tym samym miejscu produkcji lub przez tego samego producenta co rośliny ziemniaka lub pomidora uznane za porażone, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo porażenia ze względu na pokrewieństwo klonalne, pomimo uzyskania negatywnych wyników badań laboratoryjnych na obecność bakterii *Ralstonia solanacearum*; w celu potwierdzenia pokrewieństwa klonalnego wojewódzki inspektor może przeprowadzić badania tożsamości odmianowej;
- 9) miejsca produkcji roślin ziemniaka lub pomidora, o których mowa w pkt 8;
- 10) miejsca produkcji roślin ziemniaka lub pomidora, w których do nawadniania, zraszania lub opryskiwania były używane wody powierzchniowe uznane za skażone;
- 11) rośliny ziemniaka lub pomidora produkowane na polach zalewanych wodami powierzchniowymi uznanymi za skażone, pomimo uzyskania negatywnych wyników badań laboratoryjnych na obecność bakterii *Ralstonia solanacearum*.
- § 11. Wojewódzki inspektor ustalając zasięg możliwego rozprzestrzeniania się bakterii *Ralstonia solanacearum*, uwzględnia:
- 1) jeżeli za porażone zostały uznane rośliny ziemniaka, rośliny pomidora lub inne uprawne rośliny żywicielskie bakterii *Ralstonia solanacearum* — miejsca produkcji, w których:
    - a) są lub były uprawiane rośliny ziemniaka lub pomidora, znajdujące się w sąsiedztwie miejsc produkcji uznanych za porażone lub prawdopodobnie porażone,
    - b) jest lub był wspólnie używany sprzęt lub urządzenia wykorzystywane przy produkcji, lub są lub były sadzone bulwy ziemniaka pochodzące z tego samego źródła, w szczególności wyprodukowane w tym samym miejscu produkcji lub przez tego samego producenta,
    - c) do nawadniania, zraszania lub opryskiwania roślin ziemniaka lub pomidora są lub były używane wody powierzchniowe pochodzące z miejsca produkcji uznanego za porażone, lub wody, co do których istnieje podejrzenie, że spłynęły one z miejsca produkcji uznanego za porażone lub zalewały takie miejsce;
  - 2) jeżeli wody powierzchniowe zostały uznane za skażone:
    - a) miejsca produkcji roślin ziemniaka lub pomidora, znajdujące się w sąsiedztwie zbiornika wód powierzchniowych uznanych za skażone, lub miejsca produkcji zagrożone zalaniem przez takie wody,
    - b) zbiorniki irygacyjne połączone z wodami powierzchniowymi uznanymi za skażone,
    - c) inne niż określone w lit. b) zbiorniki wodne połączone z wodami powierzchniowymi uznanymi za skażone, biorąc pod uwagę:
      - kierunek przepływu wód powierzchniowych uznanych za skażone,
      - obecność w pobliżu tych zbiorników dziko rosnących roślin żywicielskich bakterii *Ralstonia solanacearum*.
- § 12. 1. Roślin ziemniaka lub pomidora uznanych za porażone nie przeznaczają się do sadzenia.
2. Rośliny, o których mowa w ust. 1, pod nadzorem wojewódzkiego inspektora:
- 1) przeznaczają się do karmienia zwierząt, po ich wcześniejszym ugotowaniu albo uparowaniu, lub
  - 2) umieszcza się na składowisku odpadów, jeżeli wojewódzki inspektor stwierdzi, że nie istnieje ryzyko rozprzestrzenienia się bakterii *Ralstonia solanacearum*, w szczególności przeniknięcia jej do obszarów rolniczych lub źródeł wody, która może zostać użyta do nawadniania obszarów rolniczych, lub
  - 3) pali się, lub
  - 4) przeznaczają się do przemysłowego przetworzenia, po bezpośrednim i natychmiastowym ich dostarczeniu do zakładu przetwórczego, jeżeli zakład ten dysponuje:
    - a) technologią unieszkodliwiania resztek powstałych w czasie przemysłowego przetwarzania, gwarantującą wyeliminowanie ryzyka rozprzestrzenienia się bakterii *Ralstonia solanacearum*, oraz
    - b) systemem czyszczenia i dezynfekcji obejmującym przynajmniej środki transportu, lub
  - 5) zużywa się lub unieszkodliwia się w sposób inny, niż określony w pkt 1—4, jeżeli inspektor ten stwierdzi, że nie istnieje ryzyko rozprzestrzenienia się bakterii *Ralstonia solanacearum*.
- § 13. 1. Resztki powstałe w wyniku przeprowadzenia czynności, o których mowa w § 12 ust. 2, unieszkodliwia się, pod nadzorem wojewódzkiego inspektora, w sposób gwarantujący wyeliminowanie ryzyka rozprzestrzenienia się bakterii *Ralstonia solanacearum*.
2. Sposób unieszkodliwiania resztek, o którym mowa w ust. 1, obejmuje:

1) w przypadku resztek roślin ziemniaka lub pomidora oraz innych stałych resztek mających kontakt z roślinami ziemniaka lub pomidora, włączając w to podłoże uprawowe i glebę oraz kamienie:

a) umieszczenie na składowisku odpadów, jeżeli wojewódzki inspektor stwierdzi, że nie istnieje ryzyko rozprzestrzenienia się bakterii *Ralstonia solanacearum*, w szczególności przeniknięcia jej do obszarów rolniczych lub źródeł wody, która może zostać użyta do nawadniania obszarów rolniczych, przy czym resztki powinny zostać dostarczone na składowisko odpadów w sposób wykluczający ryzyko ich rozniesienia się, lub

b) spalenie, lub

c) zużycie lub unieszkodliwienie w sposób inny, niż określony w lit. a i b, jeżeli wojewódzki inspektor stwierdzi, że nie istnieje ryzyko rozprzestrzenienia się bakterii *Ralstonia solanacearum*;

2) w przypadku resztek płynnych:

a) poddanie filtrowaniu lub procesowi osiadanania w celu usunięcia resztek stałych, które unieszkodliwia się w sposób określony w pkt 1, a następnie podgrzanie co najmniej przez 30 minut do temperatury wynoszącej co najmniej 60 °C, lub

b) poddanie innym działaniom, niż wymienione w lit. a, jeżeli wojewódzki inspektor stwierdzi, że nie istnieje ryzyko rozprzestrzenienia się bakterii *Ralstonia solanacearum*, w szczególności przeniknięcia jej do obszarów rolniczych lub źródeł wody, która może zostać użyta do nawadniania obszarów rolniczych.

§ 14. 1. Roślin ziemniaka lub pomidora uznanych za prawdopodobnie porażone oraz roślin ziemniaka lub pomidora uprawianych w miejscach produkcji uznanych za prawdopodobnie porażone nie przeznaczają się do sadzenia.

2. Rośliny, o których mowa w ust. 1, pod nadzorem wojewódzkiego inspektora:

1) w przypadku bulw ziemniaka mogą być:

a) przeznaczone do konsumpcji, po ich uprzednim zapakowaniu w miejscach, w których istnieją warunki unieszkodliwiania resztek w sposób gwarantujący wyeliminowanie ryzyka rozprzestrzenienia się bakterii *Ralstonia solanacearum* oraz po bezpośrednim dostarczeniu ich do odbiorcy bez przepakowywania, lub

b) przeznaczone do przemysłowego przetworzenia w zakładzie przetwórczym, po bezpośrednim i natychmiastowym ich dostarczeniu do zakładu przetwórczego, jeżeli zakład ten dysponuje:

— technologią unieszkodliwiania resztek powstałych w czasie przemysłowego przetwarzania gwarantującą wyeliminowanie ryzyka rozprzestrzenienia się bakterii *Ralstonia solanacearum* oraz

— systemem czyszczenia i dezynfekcji obejmującym przynajmniej środki transportu, lub

c) zużyte lub unieszkodliwione w sposób inny, niż określony w lit. a i b, jeżeli wojewódzki inspektor stwierdzi, że nie istnieje ryzyko rozprzestrzenienia się bakterii *Ralstonia solanacearum*;

2) w przypadku innych części roślin ziemniaka lub pomidora, w tym resztek łodyg i liści, powinny być:

a) zniszczone lub

b) zużyte lub unieszkodliwione w sposób inny, niż określony w lit. a, jeżeli wojewódzki inspektor stwierdzi, że nie istnieje ryzyko rozprzestrzenienia się bakterii *Ralstonia solanacearum*.

3. Jeżeli w miejscach, o których mowa w ust. 2 pkt 1 lit. a, jest planowane przechowywanie ziemniaków przeznaczonych do sadzenia, ziemniaki te powinny zostać odizolowane od ziemniaków uznanych za prawdopodobnie porażone lub miejsce takie powinno zostać poddane wcześniej czyszczeniu i dezynfekcji.

§ 15. 1. Środki transportu, maszyny, urządzenia, pojazdy, pojemniki, magazyny lub ich części, materiały używane do pakowania i inne przedmioty, które zostały uznane za skażone albo prawdopodobnie skażone, niszczy się albo odkaża przez oczyszczenie lub dezynfekcję w sposób uniemożliwiający rozprzestrzenienie się bakterii *Ralstonia solanacearum*, pod nadzorem wojewódzkiego inspektora.

2. Środków transportu, maszyn, urządzeń, pojazdów, pojemników, magazynów lub ich części, materiałów używanych do pakowania i innych przedmiotów, o których mowa w ust. 1, po przeprowadzeniu odkażania, nie uznaje się za skażone albo za prawdopodobnie skażone.

§ 16. 1. W obrębie strefy zagrożenia, w miejscu produkcji uznanej za porażone, na polu lub w miejscu uprawy pod osłonami uznanej za porażone:

1) przez okres co najmniej czterech sezonów uprawowych następujących po stwierdzeniu porażenia:

a) niszczy się samosiewy ziemniaka lub pomidora oraz innych roślin żywicielskich bakterii *Ralstonia solanacearum*, w tym dziko rosnące rośliny z rodziny psiankowatych,

b) zakazuje się sadzenia bulw, roślin i nasion ziemniaka, roślin i nasion pomidora, innych roślin żywicielskich bakterii *Ralstonia solanacearum*, roślin rodzaju *Brassica* stwarzających ryzyko przeżycia tej bakterii oraz innych roślin stwarzających ryzyko rozprzestrzenienia się tej bakterii, oraz

2) w pierwszym sezonie uprawowym, następującym po okresie, o którym mowa w pkt 1, dopuszcza się uprawę ziemniaków, które nie będą przeznaczone do sadzenia, lub uprawę pomidorów, jeżeli co najmniej przez dwa kolejne sezony uprawowe, poprzedzające ten sezon uprawowy, stwierdzono w wyniku urzędowych kontroli, że to pole lub miejsce uprawy pod osłonami jest wolne od samosiewów ziemniaka i pomidora oraz innych roślin żywicielskich bakterii *Ralstonia solanacearum*, w tym dziko rosnących roślin z rodziny psiankowa-

tych; uprawa podlega urzędowej kontroli, w ramach której, po zbiorach, są pobierane próby bulw ziemniaka lub roślin pomidora do badań laboratoryjnych, o których mowa w § 6, oraz

- 3) w pierwszym sezonie uprawy ziemniaków lub pomidorów następującym po sezonie uprawowym, o którym mowa w pkt 2, i po zastosowaniu zmianowania wyłączającego to pole lub miejsce uprawy pod osłonami z uprawy ziemniaków, pomidorów lub innych roślin żywicielskich bakterii *Ralstonia solanacearum* co najmniej przez dwa kolejne sezony uprawowe, jeżeli będą uprawiane ziemniaki przeznaczone do sadzenia; uprawa podlega urzędowej kontroli, albo
  - 4) przez okres co najmniej pięciu sezonów uprawowych następujących po stwierdzeniu porażenia niszczy się samosiewy ziemniaka, pomidora oraz innych roślin żywicielskich bakterii *Ralstonia solanacearum*, w tym dziko rosnące rośliny z rodziny psiankowatych, oraz
  - 5) w okresie, o którym mowa w pkt 4, pole lub miejsce uprawy pod osłonami:
    - a) przez pierwsze trzy sezony uprawowe:
      - pozostawia się odłogiem lub obsiewa zbożem albo
      - przeznaczają się na stałe pastwisko z częstym niskim koszeniem lub pod intensywny wypas, albo produkcję nasiennej trawy,
    - b) przez następne sezony uprawowe — przeznaczają się na uprawę roślin niebędących żywicielami bakterii *Ralstonia solanacearum* oraz niestwarzających ryzyka przeżycia lub rozprzestrzeniania się tej bakterii, oraz
  - 6) w pierwszym sezonie uprawowym następującym po okresie, o którym mowa w pkt 4, dopuszcza się uprawę ziemniaków, w tym przeznaczonych do sadzenia, lub uprawę pomidorów, jeżeli co najmniej przez dwa kolejne sezony uprawowe, poprzedzające ten sezon uprawowy, stwierdzono w wyniku urzędowych kontroli, że to pole lub miejsce uprawy pod osłonami jest wolne od samosiewów ziemniaka i pomidora oraz innych roślin żywicielskich bakterii *Ralstonia solanacearum*, w tym dziko rosnących roślin z rodziny psiankowatych; uprawa podlega urzędowej kontroli, w ramach której, po zbiorach, są pobierane próby bulw ziemniaka lub roślin pomidora do badań laboratoryjnych, o których mowa w § 6.
2. W obrębie strefy zagrożenia, w miejscu produkcji uznanym za porażone, na polach innych niż określone w ust. 1:
- 1) w sezonie uprawowym następującym po stwierdzeniu porażenia:
    - a) nie sadi się bulw, roślin lub nasion ziemniaka, lub innych roślin żywicielskich bakterii *Ralstonia solanacearum*, albo
    - b) jeżeli wojewódzki inspektor stwierdzi, że nie istnieje ryzyko występowania na polu samosiewów ziemniaka lub pomidora oraz innych roślin żywicielskich bakterii *Ralstonia solanacearum*, w tym dziko rosnących roślin z rodziny psiankowatych, dopuszcza się sadzenie wyłącznie sadzeniaków ziemniaka i uprawę ziemniaków, które nie będą przeznaczone do sadzenia, lub uprawę roślin pomidora wyprodukowanych z nasion spełniających wymagania określone w przepisach w sprawie zapobiegania wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się organizmów kwarantannowych, z wyłączeniem uprawy nasiennej pomidora;
  - 2) w sezonie uprawowym następującym po sezonie uprawowym, o którym mowa w pkt 1:
    - a) w przypadku uprawy ziemniaków, w tym przeznaczonych do sadzenia, dopuszcza się sadzenie wyłącznie sadzeniaków ziemniaka lub ziemniaków pochodzących z miejsc produkcji innych niż uznane za porażone, uznanych na podstawie urzędowych kontroli za wolne od bakterii *Ralstonia solanacearum*, albo
    - b) w przypadku uprawy pomidorów dopuszcza się sadzenie wyłącznie roślin pomidora wyprodukowanych z nasion spełniających wymagania określone w przepisach w sprawie zapobiegania wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się organizmów kwarantannowych lub roślin wyprodukowanych, pod nadzorem wojewódzkiego inspektora, w wyniku rozmnażania wegetatywnego roślin wyprodukowanych z takich nasion, w miejscach produkcji innych niż uznane za porażone;
  - 3) w sezonie uprawowym następującym po sezonie uprawowym, o którym mowa w pkt 2:
    - a) w przypadku uprawy ziemniaków, w tym przeznaczonych do sadzenia, dopuszcza się sadzenie wyłącznie sadzeniaków ziemniaka lub ziemniaków wyprodukowanych, pod nadzorem wojewódzkiego inspektora, z sadzeniaków ziemniaka, albo
    - b) w przypadku uprawy pomidorów dopuszcza się sadzenie wyłącznie roślin pomidora wyprodukowanych z nasion spełniających wymagania określone w przepisach w sprawie zapobiegania wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się organizmów kwarantannowych lub roślin wyprodukowanych, pod nadzorem wojewódzkiego inspektora, w wyniku rozmnażania wegetatywnego roślin wyprodukowanych z takich nasion;
  - 4) w okresie, o którym mowa w pkt 1—3:
    - a) niszczy się samosiewy ziemniaka, pomidora oraz innych roślin żywicielskich bakterii *Ralstonia solanacearum*, w tym dziko rosnące rośliny z rodziny psiankowatych,
    - b) uprawa roślin ziemniaka lub pomidora podlega urzędowej kontroli, w ramach której, jeżeli są uprawiane ziemniaki, po zbiorach, są pobierane próby bulw ziemniaka do badań laboratoryjnych, o których mowa w § 6.
3. W obrębie strefy zagrożenia, w miejscu uprawy pod osłonami uznanym za porażone, w którym jest

możliwa całkowita wymiana gleby lub podłoża uprawowego:

- 1) nie sadi się bulw, nasion i roślin ziemniaka, roślin i nasion pomidora oraz innych roślin żywicielskich bakterii *Ralstonia solanacearum*, do czasu przeprowadzenia, pod nadzorem wojewódzkiego inspektora, zabiegów zapewniających zwalczanie tej bakterii, obejmujących co najmniej:
  - a) usunięcie materiału roślinnego roślin żywicielskich tej bakterii,
  - b) wymianę gleby lub podłoża uprawowego,
  - c) oczyszczenie lub dezynfekcję miejsca uprawy oraz sprzętu i urządzeń wykorzystywanych przy produkcji;
- 2) po przeprowadzeniu zabiegów, o których mowa w pkt 1, dopuszcza się w przypadku uprawy:
  - a) ziemniaków — wysadzanie wyłącznie sadzonek ziemniaka lub minibulw lub mikroroślin, wyprodukowanych pod nadzorem wojewódzkiego inspektora, albo
  - b) pomidorów — wysadzanie wyłącznie roślin pomidora wyprodukowanych z nasion spełniających wymagania określone w przepisach w sprawie zapobiegania wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się organizmów kwarantannowych lub roślin wyprodukowanych, pod nadzorem wojewódzkiego inspektora, w wyniku rozmnażania wegetatywnego roślin wyprodukowanych z takich nasion, w miejscach produkcji innych niż uznane za porażone;
- 3) wojewódzki inspektor przeprowadza kontrolę nawadniania, zraszania i opryskiwania roślin, a jeżeli stwierdzi ryzyko rozprzestrzeniania się bakterii *Ralstonia solanacearum* — zakazuje ich nawadniania, zraszania lub opryskiwania.

4. W obrębie strefy zagrożenia, w miejscu produkcji uznanym za porażone, bezpośrednio po stwierdzeniu porażenia oraz w sezonie uprawowym następującym po sezonie, w którym stwierdzono porażenie:

- 1) sprzęt i urządzenia wykorzystywane przy produkcji roślin ziemniaka lub pomidora i miejsca przechowywania tych roślin czyszczy się i dezynfekuje w sposób uniemożliwiający rozprzestrzenianie się bakterii *Ralstonia solanacearum*;
- 2) wojewódzki inspektor przeprowadza kontrole nawadniania, zraszania i opryskiwania roślin, a jeżeli stwierdzi ryzyko rozprzestrzeniania się bakterii *Ralstonia solanacearum* — zakazuje ich nawadniania, zraszania lub opryskiwania.

§ 17. 1. W obrębie strefy zagrożenia, oprócz wymagań określonych w § 16, podejmuje się następujące czynności:

- 1) niezwłocznie po stwierdzeniu porażenia przeprowadza się czyszczenie lub dezynfekcję:
  - a) sprzętu i urządzeń wykorzystywanych przy produkcji roślin ziemniaka lub pomidora,

b) miejsc przechowywania roślin ziemniaka lub pomidora;

- 2) jeżeli rośliny, o których mowa w § 3 ust. 1, zostały uznane za porażone, bezpośrednio po stwierdzeniu porażenia i przez okres co najmniej trzech sezonów uprawowych po stwierdzeniu porażenia:

a) wojewódzki inspektor sprawuje nadzór nad miejscami, w których uprawia się lub przechowuje rośliny ziemniaka lub pomidora, lub w których jest używany sprzęt lub urządzenia wykorzystywane przy produkcji roślin ziemniaka lub pomidora,

b) w przypadku uprawy:

— ziemniaków sadi się wyłącznie sadzeniaki ziemniaka lub bulwy ziemniaka wyprodukowane pod nadzorem wojewódzkiego inspektora; uprawa podlega urzędowej kontroli, w ramach której, jeżeli są uprawiane ziemniaki przeznaczone do sadzenia, po zbiorach, są pobierane próby bulw tych ziemniaków do badań laboratoryjnych, o których mowa w § 6,

— pomidorów sadi się wyłącznie rośliny pomidora wyprodukowane z nasion spełniających wymagania określone w przepisach w sprawie zapobiegania wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się organizmów kwarantannowych lub rośliny wyprodukowane, pod nadzorem wojewódzkiego inspektora, w wyniku rozmnażania wegetatywnego roślin wyprodukowanych z takich nasion,

c) oddzielnie zbiera się, przechowuje, przemieszcza i pakuje bulwy ziemniaka przeznaczone do sadzenia oraz pozostałe bulwy ziemniaka albo dokonuje czyszczenia i dezynfekcji pomiędzy każdą z tych czynności,

d) wojewódzki inspektor przeprowadza urzędowe kontrole, zgodnie z § 3 i 4;

- 3) jeżeli wody powierzchniowe zostały uznane za skażone lub objęte zasięgiem możliwego rozprzestrzeniania się bakterii *Ralstonia solanacearum*, wojewódzki inspektor, bezpośrednio po stwierdzeniu skażenia i przez okres co najmniej trzech sezonów uprawowych po stwierdzeniu skażenia, przeprowadza:

a) coroczne kontrole obejmujące pobieranie do badań laboratoryjnych prób wód powierzchniowych i dziko rosnących roślin żywicielskich z rodziny psiankowatych, rosnących w sąsiedztwie tych wód, w terminach umożliwiających wykrycie bakterii *Ralstonia solanacearum*,

b) kontrole nawadniania, zraszania i opryskiwania roślin ziemniaka lub pomidora oraz innych roślin żywicielskich bakterii *Ralstonia solanacearum*, a jeżeli stwierdzi ryzyko rozprzestrzeniania się bakterii *Ralstonia solanacearum* — zakazuje nawadniania, zraszania lub opryskiwania tych roślin; dopuszcza się stosowanie, pod nadzorem wojewódzkiego inspektora, do nawadniania, zraszania lub opryskiwania roślin wody

uznanej za skażoną, jeżeli zastosowana technika nawadniania, zraszania lub opryskiwania wyklucza rozprzestrzenianie się bakterii *Ralstonia solanacearum*,

- c) kontrole usuwania resztek stałych lub płynnych powstających w czasie przemysłowego przetwarzania roślin ziemniaka lub pomidora, lub powstających w miejscach pakowania tych roślin — jeżeli resztki takie zostały uznane za skażone.

2. W obrębie strefy zagrożenia wojewódzki inspektor może podjąć działania zmierzające do wymiany sadzeniaków ziemniaka.

§ 18. 1. Sadzeniaki ziemniaka powinny pochodzić w prostej linii od materiału uznanego w wyniku badań laboratoryjnych, o których mowa w § 6, za wolny od bakterii *Ralstonia solanacearum*.

2. Badaniom, o których mowa w ust. 1, poddaje się:

- 1) każdą roślinę pochodzącą z początkowego rozmnożenia klonalnego lub reprezentatywną próbę:
- a) materiału siewnego bazowego lub

b) rozmnożeń poprzedzających materiał siewny bazowy albo

- 2) jeżeli zostanie stwierdzone występowanie bakterii *Ralstonia solanacearum* w sadzeniakach ziemniaka wyprodukowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

a) wcześniejsze rozmnożenia, w tym początkowe rozmnożenie klonalne oraz systematycznie rozmnożenia klonalne materiałów siewnych bazowych, albo

b) wszystkie rozmnożenia klonalne materiałów siewnych bazowych lub wcześniejsze rozmnożenia, w tym początkowe rozmnożenie klonalne, gdy nie zostanie stwierdzone pokrewieństwo klonalne.

§ 19. Traci moc rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych sposobów postępowania przy zwalczaniu i zapobieganiu rozprzestrzeniania się bakterii *Ralstonia solanacearum* (Dz. U. Nr 83, poz. 775).

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: w z. *M. Zagórski*